

2. srpna 2020 8. neděle po Trojici

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6,8)

Píseň: 639 *Hned zrána vzdej díky*

Modlitba:

Milosrdný Bože,

ty máš pro nás slova života. Chceme se na ně soustředit, přijmout je, nechat se jimi oživit. Také proto jsme tady. Ozvi se nám, prosíme.

Děkujeme za nás, kdo jsme tady spolu. Díky tobě si smíme říkat bratři a sestry. Protože ty jsi učil lidi, aby tobě říkali „Otče náš“. Věříme, že za své děti považuješ všechno lidi. Prosíme, dávej nám odvahu vidět ve všech lidech bratry a sestry. Spolulidi, spolublíží.

I za to mnohem širší stvoření ti děkujeme. Slunce, vzduch, vodu, stromy, kytky, zvířata... Celé stvoření dýchá dechem od tebe. Rádi bychom spoludýchali, ne dusili. Pomáhej nám být bližními světu. Amen.

Čtení: Lk 10,25-29

Píseň: 688 *Odpust'*

Text: Lk 10,25-37 (29-37) (Podobenství o milosrdném Samařanu)

Kázání

Nepochybuji o tom, že se všichni nějak ptáme po smyslu života. Více či méně vědomě. A více či méně se nám daří tu otázku po smyslu formulovat.

Neméně důležité při tomto hledání je také to, kam, resp. na koho tu otázku směřujeme. Motáme se s naším hledáním smyslu v bludném kruhu, přemítáme o tom v myšlenkách sem a tam, nebo máme na koho se s hledáním a otázkami obrátit, nechat si ukázat cestu nebo aspoň přibližný směr?

Zákoník v našem příběhu z Lk evangelia jde se svou otázkou za Ježíšem. Nechme stranou to, že chce Ježíše zkoušet, že mu o odpověď zas až tak moc nejde, že nejde o jeho existenciální nejistotu. Před námi se díky jeho otázce otevírá krásné podobenství.

Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?

Aby můj život nebyl jen záblesk, který zhasne a nic po něm nezůstane. Jak na to, aby už můj dnešek byl smyslu-plný? Opakem života je nesmyslnost, neživot, živoření, smrt, konec. Zbytečnost.

Zákoník přece ví, odpověděl správně - milovat Boha a člověka – z té možná stručné odpovědi vysvítá, že smysluplnost života souvisí se vztahy. K Pánu Bohu i k lidem.

Kněz a levita toho asi teoreticky o bližním a Pánu Bohu věděli dost. Ale své teoretické znalosti nepropojili s praxí (bychom řekli současným jazykem). V danou chvíli si vybrali cestu „neživota“. Nepomohli tomu člověku k životu a tím nějak přišli o ten život svůj. I když žili dál, navenek se vlastně nic nezměnilo... Kněz i levita byli včas doma na obědě... Bytí samo o sobě nemá ještě kladné znaménko, není ještě dobrem (řeceno se středověkým teologem Anselmem), bytí potřebuje smysl zvenčí. Jinak: život je jako prázdná nádoba, která může být naplněna – smyslem. Dobrem.

Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě? Ptá se Ježíše ten zákoník.

Co mám dělat, aby se to líbilo Pánu Bohu?

Mít podíl na věčném životě – dělat to, co obстоjí, co se počítá, co „projde lustrváním“.

(rčení „něco mi projde“)

Augustin říkal: „miluj a dělej, co chceš“. Nech se pohnout soucitem. Slovo soucit v řečtině souvisí s vnitřnostmi. Něco v nás vevnitř se pohne. A nás to pohne k nějaké akci. Kraličtí říkají, že Samaritán „milosrdenstvím hnut jest“.

Možná není zdravé ani možné se nechat vést vždy soucitem (vnitřním hnutím) nebo

svědomím (to může klamat nebo taky otupět), není to rozumné (toho Samařana mohli přepadnout lupiči, kteří byli nedaleko), ale Ježíš to uvádí jako něco smysluplného a správného. Sami si to musíme (vždycky znova) přebrat, jestli nás soucit vede správně, jestli se jím řídit. A jak.

Dobré skutky nejsou cestou do nebe. Ale to, jak žijeme a co děláme, není jedno, není lhostejné. Budeme se z toho odpovídat. V jedné dětské knížce (Iva Procházková: Myši patří do nebe) se popisuje, jak je v nebi promítán film našeho života. Já se na něj dívám – a za mnohé se stydím...

Pak se můžu ptát podobně jako ten zákoník: co mám dělat, abych se za sebe v tom nebeském kině nemusela (moc) stydět? Věřím v Boží milost a odpuštění, věřím, že to zlé (ale taky to bezcenné, nijaké, lhostejné, neživé; „zbytečné“ – etymologie slova! - při vykrajování cukroví odpadne stranou to zbytečné) bude odstraněno, ale já nějak budu u toho – a přinejmenším se budu stydět a tím to bude bolet.

Zákoník se chce ospravedlnit (jasně, to přece vím...) a zeptá se: Kdo je můj bližní? Ve Starém zákoně je bližním v podstatě souvěrec. Ten, který je „náš“, patří k nám, vyznává stejné hodnoty nebo je příbuzný. Je mezi námi nějaké pouto.... Kdo všechno jsou bližní? Můžeme sami dnes přemýšlet, kde pro nás vede ta čára (někdy zeď) mezi „ten náš“/„ten cizí“. Ve společnosti, mezi ne/náboženstvími, mezi církvemi (oni...), v rámci jedné církve (třeba oni věřící jen vlažně...). Kdo všechno jsou bližní?

Ježíš odpoví podobně. Příběhem nás vede k posunu. Od teoretizování, obecné diskuse „o bližním“, kdy je snadné říci humanisticky „všichni jsou bližní“, k humanitární odpovědi, činu. Jde o to, komu já se stanu bližním. Pro koho něco udělám, obětují, sáhnu do kapsy. Od koho se nechám zdržet. Kvůli komu (na chvíli) uhnu z naplánované cesty. Je dobré o tom dopředu teoreticky přemýšlet, ale to, koho najednou (nečekaně) potkám zraněného, potřebného, žebrajícího, na cestách,... si nenaplánuju. Toho uvidím – a buď ho obejdu, nebo neobejdu.

Bližní – to není osamělý jednotlivec. Bližním můžu být ve vztahu k někomu. Slovo „blízko“ samo o sobě nedává smysl, musí být řečeno, vůči čemu (komu). Bližní – to je nejméně dvojice. Samařan dostal šanci vytvořit takovou dvojici a tu šanci nepromarnil. K té zákoníkově otázce: on se ptá, jak se dostat do nebe. Jak se (já, sám) dostanu do nebe, jak budu mít podíl na věčném životě. Co mám dělat, abych byl dost dobrý, abych tam byl první... Ale do nebe se nechodí po jednom. Cesta do Božího království nevede „přes mrtvolu“. Ty polomrtvé, které potkám cestou, musím vzít s sebou. Naložit je na záda, na mezka, na osla... odvézt do hospody. Možná je Boží království ta hospoda, kde se potkáme se svými různě zraněnými bližními. Ti, kteří mají trochu víc sil, tam přitáhnou ty, co síly nemají. Do Božího království se přichází unaveně a s tíhou. Možná nelogicky – bližním jsem zároveň nesoucím i neseným. Tak nějak se jde do nebe. Tak nějak se dělá nebe už tady na zemi. Tak nějak vypadá život, který má smysl. Říká se, že v nebi platí jen ty peníze, které jsme tady na zemi rozdali. To jsou třeba ty dva denáry, co dal Samařan v hospodě za toho zraněného.

Vrátím se na začátek k zákoníkově otázce. Co mám dělat... Nejde o nějaké „sbírání bodů do budoucna“. Věřím, že už teď se setkáváme s Pánem Bohem. Samařan se setkal ve zraněném člověku s Pánem Bohem. A podobně se ten zraněný setkal s Pánem Bohem v Samařanu. Už dnes a tady máme možnost potkávat Pána Boha.

Pane Bože, hledáme tě, chceme se s tebou potkat. Pomáhej nám tě rozpoznávat v obyčejných situacích, věcech, lidech, výzvách. Děkujeme za lidi kolem nás. Děkujeme, jak nás občas poponesou, když sami nemůžeme. Děkujeme za možnost být si navzájem bližními. Amen.

Vyznání vin, slovo milosti

Píseň: 478,1-4 *Pán nás učil v svém svatém kázání*

Večere Páně

(EZ 397 Radujme se vždy společně; EZ 370 Jak čerstvých vid jelen žádá, EZ 103 Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému)

Ohlášky, sbírka

Píseň: Svítá 148 *Kdo na kolenou klečí*

modlitba + přímlyvy

Přečetla jsem tento týden skvělou knihu. Jmenuje se „Bůh v karanténě“ a napsal ji emeritní anglikánský biskup a profesor NZ v St andrews N.T. Wright.

V knížce cituje báseň Malcolma Guita (kněz, hudebník) Velikonoce 2020.

Přečtu báseň jako poslání (na vysvětlenou: ve čtvrtek vždy v Británii tleskali zdravotníkům):

Velikonoce 2020

Kde je Ježíš o těchto divných Velikonocích?

Zamčený v kostele jak v temném

hrobě? Letos ne.

Zámky povolily, kámen odvalen!

Vstal, vzkříšen, živý jako vždy,

kráčí světem, námi nespoután,

k nám všem, kterým se přišel dát.

Hrob je prázdný – proč ho hledat tam?

Dnes měl být chlebem v pozvednutých dlaních

kněze či chvalozpěvem na rtech

sboristů – jenže se vytratil...

Setřásl nažehlená plátna,

opásal se jako tehdy a se sanitáky

zvedá nosítka, jemně hladí ruce

umírajících, dodává naději,

dýchá s bezdechými, vlévá sílu do žil.

*Ve čtvrtek jsme mu tleskali, protože nastoupil
do služby pod tisícem jmen a tváří.*

Vytíral podlahu v nemocničním pokoji

a chytil přitom trochu té korony, co ho zabila.

Velký pátek byl letos tisíckrát,

všude, kde se Ježíš ujímal bezmocných,

kde spolu umírali, kde v té bídě spolu slavili

Velikonoce: spolu ve smrti i vzkříšení.

Požehnání: Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. (2 Tes 3,16)

Píseň: 384 *Pomoz mi, můj Pane*